

Vergadering Raad van Bestuur

Datum	27 juni 2023		
Agendapunt	Agendapunt 10	Nummer	23 – 326
Onderwerp	Tweede voortgangsrapportage effectevaluatie WGA dienstverlening		
Directeur	Directeur SBK		
Opsteller	5.1 lid 2 sub e en 5.1 lid 2 sub e		
Portefeuillehouder RvB	Guus van Weelden		
Onderwerp heeft instemming van			
Directeur	Toelichting		
Werkbedrijf	Akkoord		

Door Raad van bestuur te nemen besluiten

- Kennis te nemen van de tweede voortgangsrapportage Effectevaluatie WGA dienstverlening

Samenvatting onderwerp en reden bespreking**Management Samenvatting**

In oktober 2019 is gestart met een vijf jaar durend onderzoek naar de netto-effectiviteit van de WGA-dienstverlening. De dienstverlening is begin 2019 geïntensiveerd. Dit onderzoek beoogt inzicht te bieden in de doelmatigheid en doeltreffendheid van de WGA-dienstverlening en het niveau van die dienstverlening aan WGA-gerechtigden in de begeleiding naar werk. Het experiment kent drie doelstellingen waarover in twee voortgangsrapportages wordt gerapporteerd: inzicht in de uitvoering van het experiment, inzicht in de ingezette dienstverlening en het effect daarvan op de uitstroom naar regulier werk. Naast stappen richting werk wordt ook gekeken naar de stappen die mensen maken op de participatieladder, de gezondheidsbeleving en zaken als werkzoekgedrag. De volledige uitkomsten worden eind 2024 zichtbaar, omdat mensen gedurende drie jaar worden gevolgd. Zowel voor de eerste als de tweede voortgangsrapportage geldt dat de resultaten die zichtbaar worden voorlopig zijn van aard. In de tweede voortgangsrapportage is 54% van de onderzoekspopulatie gedurende minimaal 24 maanden gevolgd. De belangrijkste conclusies van de voortgangsrapportage zijn dat:

- het experiment tot dusver conform protocol wordt uitgevoerd;
- mensen in de experimentgroep meer dienstverlening krijgen dan in de reguliere groep;
- mensen met een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering gemiddeld meer dienstverlening krijgen dan mensen met een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering.
- de effecten op werkhervatting en aan het werk komen verder zijn toegenomen tov de eerste rapportage en bovendien statistisch significant zijn.

Aanleiding onderzoek

De WGA-dienstverlening is in doorontwikkeling. Doel van Werkbedrijf is om aan WGA-gerechtigden effectieve dienstverlening in de begeleiding naar werk te bieden, waarbij de middelen zo doelmatig mogelijk worden ingezet. In het kader van de door SZW beschikbaar gestelde middelen voor de intensivering van persoonlijke dienstverlening, is met SZW overeengekomen dat -als onderdeel van deze doorontwikkeling- er onderzoek wordt gedaan naar de (netto)effectiviteit van de WGA-dienstverlening.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek naar de netto-effectiviteit van de WGA-dienstverlening duurt 5 jaar. Het onderzoek is in oktober 2019 gestart en zal eind 2024 worden afgerond. De implementatie van de experimentele opzet is de verantwoordelijkheid van Werkbedrijf. Het onderzoek op basis van gegevens die uit het experiment voortkomen is belegd bij Kenniscentrum en wordt uitgevoerd door de onderzoeksbureaus SEOR en Verwey-Jonker. De bureaus is gevraagd een effectonderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de dienstverlening en naar het juiste niveau van de dienstverlening. Begin 2022 is de eerste voortgangsrapportage opgeleverd. Deze

tweede voortgangsrapportage, ongeveer drie en een half jaar na de start van het nog lopende experiment, geeft een update van de eerste voortgangsrapportage. De eindrapportage wordt verwacht eind 2024.

Het onderzoek gaat over mensen die na 2 jaar ziekte een WGA-uitkering krijgen en voor ondersteuning bij het vinden van werk worden overgedragen aan Werkbedrijf. Vooraf is vastgesteld dat er circa 6.000 werkzoekenden per onderzoeksgroep (experimentgroep met extra ruimte voor dienstverlening, reguliere groep met basale dienstverlening en controlegroep die geen dienstverlening ontvangt, tenzij zij daar om verzoeken) nodig zijn om effecten te kunnen aantonen. Dat aantal is per 1 mei 2021 bereikt. In de periode oktober 2019 tot mei 2021 zijn dus in totaal ruim 18.000 WGA-gerechtigden ingestroomd. Alle WGA'ers die tot en met 1 mei 2021 geïnccludeerd zijn, worden gedurende een periode van drie jaar gevolgd. Dat betekent dat het experiment in het voorjaar van 2024 wordt afgerond.

Onderzoeksuitkomsten tweede voortgangsrapportage

De tweede voortgangsrapportage biedt een verdere uitwerking van de eerste voortgangsrapportage gestoeld op drie doelstellingen van het experiment. Hieronder per doelstelling de uitkomsten:

1. Inzicht krijgen in de uitvoering van het experiment:

Voor het bepalen van de causale effecten van re-integratiedienstverlening is het noodzakelijk dat de experiment- en controlegroep exact vergelijkbaar zijn. Daarom is toewijzing aan deze groepen gedaan aan de hand van randomisatie. Een vergelijking van beide groepen voor waargenomen kenmerken als leeftijd e.d. laat zien dat het randomiseren goed is uitgevoerd. Mensen in de controlegroep krijgen in beginsel geen dienstverlening maar kunnen hier wel om vragen. Het aantal mensen in de controlegroep dat om dienstverlening heeft gevraagd (zogenaamde zelfmelders) is tot dusver beperkt (14%). Er is voldoende contrast in de inzet van dienstverlening tussen de experiment- en controlegroep.

2. Inzet van dienstverlening (voorlopig).

In het rapport is het volgende inzicht in de inzet van dienstverlening opgehaald:

- We zien dat mensen in de experimentgroep gemiddeld meer dienstverlening ontvangen dan mensen in de reguliere groep. Dit geldt voor zowel gesprekken als ingekochte re-integratietrajecten.
- We zien voor de inzet van dienstverlening geen grote verschillen tussen de experimentgroep en reguliere groep in de verdeling naar kenmerken als leeftijd, opleidingsniveau en type uitkering.

Op basis van andere kenmerken is wel verschil te zien in de inzet van dienstverlening, in zowel de experiment als reguliere groep:

- Oriëntatiegesprekken worden bij nagenoeg alle WGA'ers ingezet.
- De mensen die coaching gesprekken, evaluatiegesprekken en overige gesprekken krijgen, verschillen op meerdere kenmerken van degenen die deze gesprekken niet krijgen. Deze gesprekken worden onder andere vaker ingezet bij vrouwen, middelbaar opgeleiden, de groep WGA 80-100 en bij mensen met psychische aandoeningen.
- De mensen die trajecten volgen zijn vaker jonger en ongehuwd. Bij modulaire trajecten zijn de deelnemers vaker lager opgeleid, vaker bij de start van de uitkering in de positie WGA 80-100, en ze hebben vaker meerdere diagnoses. Bij de andere trajecten zijn de deelnemers vaker middelbaar (bijvoorbeeld in geval van scholing) of hoger opgeleid (bijvoorbeeld bij trajecten naar werk) en hebben deelnemers vaker de positie WGA 35-80 bij de start van de uitkering.
- De mensen die instrumenten krijgen verschillen slechts op enkele kenmerken van degenen die deze instrumenten niet krijgen. Instrumenten worden relatief vaker ingezet bij mannen en bij mensen met de positie WGA 35-80 bij de start van de uitkering.
- De mate van arbeidsongeschiktheid is een belangrijk onderscheid in de WGA. Uit een vergelijking van de inzet van dienstverlening aan mensen met een WGA 35-80 uitkering en een WGA 80-100 uitkering, volgt: WGA'ers in de 35-80 groep krijgen gemiddeld meer gesprekken, meer trajecten en meer instrumenten dan de WGA'ers in de 80-100 groep. De verschillen zijn echter niet heel groot.
- Ten aanzien van naar het aantal afgesloten en nog lopende trajecten, en het soort trajecten dat is ingezet zijn in deze fase van het experiment nog geen grote effecten te verwachten, omdat een substantieel deel van de mensen op het einde van de meetperiode nog een lopend traject hebben (er vaker werkfittrajecten ingezet worden dan naar-werktrajecten) en een deel van de mensen nog geen twee jaar kan worden gevolgd.

3. Uitkomsten van de effectmeting (voorlopig).

Hoewel regulier werk het belangrijkste doel is van de ingezette re-integratiedienstverlening worden in het onderzoek ook andere uitkomstmaten meegenomen. Zo wordt onder andere gekeken naar stappen richting werk op basis van de participatieladder, beleving van gezondheid en welzijn en zaken als werkzoekgedrag. Over deze aanvullende uitkomstmaten zal in de eindrapportage (eind 2024) worden gerapporteerd, omdat de benodigde gegevens nog niet beschikbaar zijn.

De belangrijkste bevindingen tot dusver zijn:

- Verschil in grotere banen (≥ 12 uur/week): na ongeveer een half jaar begint er een verschil te ontstaan tussen experimentgroep en controlegroep in het aandeel personen dat een grotere baan vindt en dit verschil breidt zich langzaam uit. Het aandeel personen dat binnen twee jaar aan het werk gaat in een baan van 12 uur per week of meer is – rekening houdend met zelfmelders – in de experimentgroep 3,4 procentpunten groter dan in de controlegroep (van 10,1% naar 13,5%). Dit effect is significant. Voor de WGA 35-80 groep is het effect 5,1 procentpunten (van 17,8% naar 22,9%). Voor de WGA 80-100 groep is het effect 2,6 procentpunten (van 4,4% naar 7,0%).
- In geval van grotere banen vinden mensen met een WGA-uitkering in de reguliere groep significant vaker een baan (binnen 2 jaar) dan in de controlegroep. Het effect bedraagt 2,6 procentpunten (van 18,7% naar 21,6%).
- Aan het werk als zelfstandige: het aandeel personen dat aan het werk gaat als zelfstandige is in de experimentgroep 1,3 procentpunten groter dan in de controlegroep (van 3,8% naar 5,1%).
- Niet alle mensen die het werk hervatten behouden het werk. Daarom is ook gekeken naar hoeveel mensen 24 maanden na aanvang aan het werk zijn. 24 maanden na start is het percentage dat werkt in de experimentgroep 2,3 procentpunt en in de reguliere groep 2,6 procentpunt hoger dan in de controlegroep zonder dienstverlening. Dat is nu al meer dan bijvoorbeeld voor de dienstverlening voor de WW.
- Er is niet alleen gekeken of mensen vaker aan het werk komen of zijn maar ook of ze meer hebben gewerkt. Het effect van extra dienstverlening ten opzichte van geen dienstverlening op het aantal dagen dat iemand heeft gewerkt is 0,7 procentpunten (van 8,9% naar 9,6%). Dit effect is significant op 10%-niveau. Het effect van reguliere dienstverlening wordt (significant) geschat op 1,3 procentpunten (van 8,7% naar 10,0%). Voor het aantal gewerkte uren zijn de verschillen klein.
- Een deel van de mensen volgt een werkfittraject: In het kader van tussenstappen naar betaald werk, vinden we positieve effecten van extra dienstverlening versus basale dienstverlening op het aandeel personen dat een werkfittraject volgt en op het aandeel personen dat een vervolgetraject Scholing of 'naar werk' volgt.

De eindrapportage zal eind 2024 worden afgerond. Hierin kan iedereen minimaal drie jaar gevolgd worden. In de eindrapportage worden naast de effecten op werk en stappen richting werk (participatieladder) ook andere uitkomstmaten zoals de (beleving van) gezondheid en welbevinden en klanttevredenheid zichtbaar.

Gevolgen voor mensen

Geen.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

- Het experiment wordt tot dusver goed uitgevoerd. Het kernteam van de Effectevaluatie benadrukt dat een goede uitvoering van de dienstverlening conform de afspraken voor de drie afgebakende groepen cruciaal blijft om conclusies te kunnen trekken aan het einde van de onderzoeksperiode.
- Het risico bestaat anders, dat de aandacht verwatert waardoor de dienstverlening niet meer conform afspraken plaatsvindt. Dat betekent dat er aanhoudende aandacht moet blijven voor het belang van het onderzoek en geborgde (dedicated) inzet van medewerkers gedurende 2023 en 2024. De inzet vanuit de intensivering AG dienstverlening moet ook evenredig zijn over de experiment en reguliere groep.
- Vanuit het kernteam worden de vestigingsbezoeken en presentaties over het onderzoek voortgezet, om op deze wijze de aandacht op het onderzoek te houden.

Strategische aspecten van het besluit

De tweede voortgangsrapportage zal net als de eerste voortgangsrapportage openbaar gemaakt worden op de website van UWV. Inzicht geven in de voortgang van het experiment draagt bij aan de transparantie van de overheid in het algemeen en UWV in het bijzonder.

Politiek-bestuurlijke aspecten van het besluit

Het starten van de effectevaluatie heeft veel moeite gekost. Vooral het uitsluiten van de controlegroep van re-integratiedienstverlening heeft veel discussie opgeroepen. We hebben deze keuze gemotiveerd met het argument dat alleen met een experimentele opzet causale effecten kunnen worden aangetoond. Het is dus van belang dat Werkbedrijf het experiment goed blijft uitvoeren. Omdat we mensen gedurende drie jaar volgen is dat een uitdaging voor de uitvoering.

De re-integratie dienstverlening voor de WGA is aandachtspunt voor Ministerie van Financien. Dit heeft ertoe geleid dat de Algemene Rekenkamer tot dusver twee keer onderzoek heeft gedaan naar de dienstverlening voor de WGA.

Personele aspecten

Geen.

Financiële aspecten

Geen.

Duurzaamheid

Geen.

Vervoltraject besluitvorming

Geen

Communicatie en openbaarheid

De tweede voortgangsrapportage zal worden gepubliceerd op het kennisportaal van UWV. Er wordt geen persbericht opgesteld omdat het een voortgangsrapportage betreft. De voortgangsrapportage wordt niet aangeboden aan de Tweede Kamer.

De vergaderstukken kunnen in hun geheel openbaar.